DE

KLAROEN

MAANDBLAD VAN SAINT LOUIS
OUDENBOSCH

Gironummer 87599

Achtste jaargang No. 8 20 Mei 1950

Wie zal dat betalen?

NS puzzle-hoekje heeft de harten van de lezers veroverd. Nauwelijks is de Klaroen rondgebracht, of de potloden komen te voorschijn, de zinnen worden gescherpt, woordenboeken worden geraadpleegd. En dan maar zweten om het juiste woord op de juiste plaats te krijgen. Toch schijnt deze rubriek sommige abonné's niet helemaal te voldoen. Van verschillende kanten kreeg de Redactie te horen: „Wordt er geen prijsje uitgeloofd?"

Nu, we willen dat graag doen, maar . . . zie boven! Wie zal dat betalen? De man van dit Puzzle-hoekje, „de Westbrabander," is een gesjochte jongen. De Administratie heeft nog nooit geklaagd, dat er geld te veel was.

Ja, wie zal dat betalen? Zoete lieve Gerritje is helaas geen abonné. Anders lieten we die er voor opdraaien.

We hebben de koppen eens bij elkaar gestoken en nu komen we met het volgende idee: Schrijf de oplossing van de puzzle op een blaadje, lever dit in bij een der redactieleden en doe er vijf centen bij. Van het geld dat zodoende binnenkomt, kopen we dan een prijs of prijsje, naar gelang er geld binnenkomt. Zijn er meer goede oplossingen, dan wordt de prijs verloot. De uitslag komt dan in het volgende nummer te staan. Oplossingen kunnen ingezonden worden tot het eind van de maand.

Vergeet natuurlijk niet je naam op het blaadje te schrijven.

Eens kijken wat het wordt.

RED

Ons Clichéfonds

We zijn Jan Alsemgeest erg dankbaar. dat hij onderstaand spierinkje uitgeworpen heeft, want je ziet, de vette kabeljauw liet niet lang op zich wachten. Dit dier werd Br. Domitianus aangeboden op zijn patroondag. Hij is daar natuurlijk zeer dankbaar voor en vindt 't alleen jammer, dat hij maar één keer per jaar zijn patroonfeest viert. Ondertussen zijn er wéér spierinkjes uitgeworpen. Wie weet, bijt er weer een kabeljauw.

Jan Alsemgeest uit	1Ua	f —,05
Uloafdeling		f 11,23
Kees Hoevenaars uit	2Ua	f —,05
Michel Lacor uit	2Ua	f —,05

Hup, kabeljauw!

REDACTIE

Maria, klare Sterre
Hoog aan de hemelboog,
Gij trekt ons hart van verre
Tot Uw geluk omhoog.
De golven mogen jagen,
Gij Zeester, klaar en rein,
Gij zult ons behouden dragen
Tot waar wij veilig zijn.

M.I.V.A.

't KLINKT op het eerste gehoor wat vreemd, maar toch is het zo: Missiewerk is voor een groot gedeelte een verkeerskwestie. Slechte verkeersmiddelen zijn een grote belemmering voor het missiewerk. De gebieden die bewerkt moeten worden, zijn zo groot en er zijn helaas zo weinig missionarissen. Eén missionaris voor een gebied zo groot als Noordbrabant is geen zeldzaamheid. Je kunt je voorstellen, wat een tijd er verloren gaat

met reizen, als zo'n missionaris zijn gelovigen bezoekt. Daarom hebben nu ook de moderne verkeersmiddelen hun entré gemaakt in de missielanden, zoals: fiets, motor, auto, motorschip en ten slotte het vliegtuig. Afstanden, waar men vroeger soms maanden over deed, kunnen nu in enkele dagen, of zelfs in enkele uren worden afgelegd. De missionarissen zijn modern in de goede betekenis van het woord.

In de twintiger jaren begon Pater Schulte met zijn M.I.V.A. (Missie-Verkeersmiddelen-Actie). Zelf vliegenier, wist hij ook bij anderen belangstelling voor zijn plannen te wekken. Paus Pius XI zei tegen hem: „U behoeft ons niet enthousiast te maken, we zijn het al. Ik wil graag nogmaals uw werk zegenen." Spoedig was het hem mogelijk de missie enige moderne verkeersmiddelen, waaronder ook vliegtuigen, te verschaffen. In verschillende gebieden, o.a. de Poolstreken, Afrika en Nieuw-Guinea, was vóór de oorlog het vliegtuig reeds een gewoon vervoermiddel geworden.

Gedurende de oorlog lag de Miva natuurlijk stil. Het materiaal versleet, verouderde, ging verloren, zodat er na de oorlog een stroom van aanvragen binnenkwam.

In Nederland werkt de Miva weer volop. In haar twaalf-jarig bestaan (waaronder vijf jaar oorlog) heeft zij zeven auto's, 58 motorfietsen, 58 fietsen, drie buitenboordmotoren en twee kapel-aanhangwagens geleverd, plus f. 150.000,—

In de U.S.A. werd in enkele jaren een hele Missieluchtvloot bijeengespaard, zodat verscheidene missieposten een geregelde lijndienst onderhouden met kleine vliegtuigen. En hoeveel missionarissen gaan er tegenwoordig niet per vliegtuig van hun vaderland naar de missie en omgekeerd! Een reis per vliegtuig is veel duurder dan een reis per boot. Maar tijd is óók geld, vooral nu men in de missie zo dringend om personeel verlegen zit.

KONINGINNEDAG

Ziezo, de eerste Koninginnedag op Saint Louis zit er weer op.
Het is moeilijk, een verslag van de morgen en de middag te maken, omdat de ene klas dit deed, en de andere weer dat. 's Morgens gingen heel wat klassen van de M.C. wandelen of in de „bossen" spelen. II B voetbalde tegen II C (zie elders in dit nummer), de topklassen hadden gewoon klas in verband met het naderend examen. 's Middags waren evenwel de meeste klassen op onze sportvelden. We noteerden o.a. een voetbalwedstrijd tussen 3 A en 3 B, waarbij 3 B met 2 - 1 won. Hierbij dient echter opgemerkt:

1. Br. Ephrem keepte de laatste 20 minuten zelf (kan alleen maar een verzwakking van het B-elftal geweest zijn Red.)

2. Br. Adolf (althans zijn klas) had de shirts van 3 A ingepikt (da's gemeen! Red.)
3, het was snikheet (daar had alleen 3 A last van Red.)
Ondertussen misten we het défilé door Oudenbosch. Van de andere klassen hoorden we echter, dat we daar niet veel aan gemist hebben. Toen we op Saint Louis terugkwamen, werden we onmiddellijk in de Aula gestopt, omdat de Broeders Junioren voor ons opvoerden de prachtige operette in zakformaat „De Markies van Carabas", op muziek van Br. Ferdinand. De inhoud is U natuurlijk bekend. Daarna kregen we het toneelstuk: „Ik heb de Graaf gedood", een detective-spel. gespeeld door de Broeders. Een stuk, dat mooi in elkaar zit, maar zeker boven de pet van Kleine (en Midden-?) cour ging. Enfin, die genoten weer van andere dingen, als vecht- en schietpartijen. De inhoud is gauw verteld. Drie mensen hebben, ieder, om een andere reden, een appeltje te schillen met een boef (pardon, Br. Apollonius), genaamd Graaf Mattoni. Ze pikken het zo in, dat de verdenking op alle drie tegelijk moet vallen. Als echter de moordenaar bij de Graaf binnenkomt, is Mattoni al vermoord. De politie. de die zaak moet uitknobbelen, krijgt nu vier keer de bekentenis te horen: „Ik heb de Graaf gedood." Geen der „schuldigen" wil voor de anderen onderdoen. Ze beweren allen bij hoog en laag, dat zij het gedaan hebben. De inspecteur heeft zo iets nog nooit meegemaakt en denkt dat hij in een gekkenhuis is terecht gekomen.
Natuurlijk ontbreekt ook de Note Comique niet, Br. Olav als meneer Strate . . . . meneer Dusoleil, en vooral Br. Sebastianus als dat kleine Joodse diamanthandelaartje.
Het was een spannend, goed gespeeld stuk waar we allen zeer van genoten hebben.

DINGES

P.S. Het verslag van de feestelijkheden op de „Nationale Feestdag" volgt nog.

DINGES

VOETBAL II B - II C

's Avonds vóór Koninginnedag werd 't ultimatum overhandigd. Een afvaardiging van II C, onder aanvoering van Wybe Steens, kwam II B uitdagen voor een voetbalwedstrijd. Nou zitten er in II B wat je noemt „toffe knullen", maar je moet ze niet tergen. Deze uitdaging was dan ook niet tot dovemansoren gericht. De volgende morgen bij het opstaan, straalde dan ook al de strijdlust uit hun ogen. Na enige gedelibereer of de ontmoeting 's morgens of 's middags plaats zou hebben, werd besloten er maar geen gras over te laten groeien en dus togen de ploegen welgemoed naar ons sportpark. Omkleden was in een mum gebeurd (een „mum" duurt on-

geveer 15 minuten, als U het nog niet wist.) De twee eerste elftallen stonden voltallig aangetreden. En de tweede? II B verscheen met elf man, maar II C kon er niet meer dan zeven bijeenbrengen. Daarom stond II B edelmoedig (zo zijn ze!) zijn twee beste spelers af, zodat hier twee negentallen tegen elkaar uitkwamen. Wat er zich verder tussen die twee negentallen heeft afgespeeld, kan ik U helaas niet vertellen, aangezien Uw reporter maar op één plaats tegelijk kon zijn. Vermelden we daarom slechts, dat de eindstand 2 - 2 was. Keren we thans terug tot de twee eerste elftallen, die nog steeds aangetreden staan. Toen de scheidsrechter De Kroon (niet de Conrector!) het sein tot de aaval gaf, nam Br. Domitianus een ferme aanloop

II B

en trapte de bal wel anderhalve meter het veld in. (Ho, ho, niet overdrijven! Red) Toen brak de hel los. Als bezetenen probeerde II C zich van de bal meester te maken, maar II B was ze te vlug af en ging er mee van door, richting: Clemens de Greeff. Deze bleek echter een keeper van formaat te zijn en werkte zonder veel moeite de bal weer naar de middenlijn. Nu was II C aan de beurt om zijn kunnen te tonen. Maar ook deze aanval liep vast op de cowboy-keeper van II B, Peter Fish. Enfin, om kort te gaan, zo ging dat nog een tijdje door, tot het Kees de Ruyter begon te vervelen. Evenals zijn grote Oom, Michiel, houdt ie van aanpakken en met een resolute schop trapte hij de bal in (zijn eigen!) doel. 1 - 0 voor II C. Het pleit voor de sportieve geest onder de jongens, dat er geen hard woord over gezegd werd. Kees schaamde zich wel een beetje (daarom kijkt ie zo raar op de foto!), maar voor de rest heeft hij zich kranig geweerd en liet hij zich niet in de luren leggen door enden als Ton van Blerk en Wybe Steens. Het spreekwoord indachtig: „Eerste gewin is kattengespin", liet IIB demoed niet zakken en stormde weer voorwaarts en het duurde dan

ook niet lang, of Gerard Suurmeyer wist de gelijkmaker te scoren. 1 - 1. Zo gingen we halftime in.

Ondertussen begon de publieke tribune vol te stromen. Onder de autoriteiten merkten we op, de beide opperbevelhebbers: Br. Sixtus en Br. Domitianus, broederlijk naast elkaar. Even later arriveerden op de fiets Frans Wittkampf, Jan van der Meer en Leon Hillemans en namen tussen de genodigden op de eretribune plaats. Zij vormden de loeiende menigte langs het lijntje. Jammer, dat Leon zo hard „hup II C" riep, dat de anderen per ongeluk óók „hup II C" riepen, terwijl ze toch supporters van II B waren. Dat dit geschreeuw niet zonder uitwerking bleef, bleek al gauw, toen Wybe Steens na de rust II C weer de leiding gaf door onhoudbaar in te schieten. 2 - 1. Toen echter kende de woede van II B geen grenzen meer. Ze zwoegden als paarden, ze vochten als leeuwen, want ze wilden Clemens (de vijandelijke keeper) in elk geval het nakijken geven. Het zat ze echter aanvankelijk niet glad. Clemens is geen katje om zonder handschoenen aan te pakken, weet U! II B zette echter alles op alles om minstens een gelijkmaker te forceren. Alles werd naar voren geroepen, zodat zelfs de twee backs, Theo Duyn en Kees de Ruyter bij de middenlijn zwierven. Een vrij gevaarlijke situatie, want als II C eens onverhoeds doorbrak, lag heel het veld

II C

voor hen open. Zover kwam het echter niet. Piet Vis kon zijn keepersbaantje in een leunstoel af. Een bewijs, hoe het spande, was wel het feit, dat onze persfotograaf, Albert Potters, die ook meespeelde, deze keer zijn camera in de steek liet en uitsluitend aandacht voor de bal had. Onophoudelijk zweefde de bal vóór, over of naast het doel. Maar er in wilde hij niet. Jan van der Meer was van enthousiasme bijna niet meer te houden. Hij wilde met alle geweld het vijandelijke doel eens nameten. Volgens hem stonden de goalpalen veel te dicht bij elkaar. Een kalmerend woord van Frans Wittkampf bracht hem echter weer tot bedaren. Ondertussen voelde iedereen, dat er een goaltje in de lucht zat. Het mocht daar echter niet te lang blijven zitten, want de tijd vorderde aanmerkelijk. Ten laatste echter sprak Joop IJsselmuiden het verlossende woord. Met een goed geplaatst schot wist hij de bal tussen keeper en goalpaal door te wringen. En zo bereikte ook dit spel zijn einde met gelijk spel 2 - 2.
Het is een zeer prettige, sportieve wedstrijd geweest.

REPORTER

27 April: Het E.U.M.-Trio

Eerlijk gezegd, we stelden ons er niet zoveel van voor, toen we het programma zagen. Maar het E.U.M.-Trio liet ons dit uur zo'n mooi spel horen, dàt we er werkelijk door verrast waren. Het Trio van Haydn, eenvoudig en mooi als het is, werd door dit ensemble feilloos ten gehore gebracht. Daarna konden we het Trio beluisteren van de Russische componist Karensky. Dit trio bestaat uit vier delen, waarin de componist alle mogelijkheden die er in een trio zitten ten volle heeft uitgebuit. Vooral in het Scherzo laat hij de viool en de cello nu eens met sourdine (zachte gedempte toon), dan weer een paar streekjes flagioletto (zeer korte streken op de snaren) spelen, wat dit Scherzo een heel leuk karakter geeft. In het derde deel een imitatie-klokgelui en een mooie melodie, afwisselend door de drie instrumenten gespeeld. Het vierde deel (à la Liszt!) geeft een herhaling van de hoofdthema's met als slot een paar daverende passages. Al met al een mooi stuk, dat door de jeugdige toehoorders met gul applaus werd beloond.

BEETHOVEN

2 Mei: Jo Vincent, sopraan. Piet Pijnenborg, piano.

(Onze muziekrecensent zal het ons niet kwalijk nemen, dat we deze keer overnemen wat „De Stem" over dit concert schrijft.)

Ze troffen het daar wel in St. Louis te Oudenbosch, want niemand minder dan de gevierde zangeres Jo Vincent gaf daar het beste wat zij brengen kon. We hebben deze gevierde zangeres al meermalen kunnen beluisteren, doch steeds op een heus concertpodium, waar veel geluid zich in de ruimte verliest of door ongunstige acoustiek beïnvloed wordt.
Thans zat zij naast de vleugel met Piet Pijnenborg tegenover zich op de begane grond, maar in een intieme kring van jongere en oudere luisteraars, die haar de klanken van de lippen konden lezen. En het is waar, zij heeft ons nooit zo geboeid als thans. Haar sublieme toonvorming àf tot in de finesses, haar prachtige voordracht, die elk klanktafereeltje deed opleven, fijn uitgepenseeld in tint en timbre. En Piet Pijnenborg aan de vleugel gaf haar niets toe: zijn spel was zo fijn uitgebalanceerd in klank en rhythme, dat het een passende kleur en glans gaf aan de nobele en voorname vocale klankprestaties.

De lyrische muziek van de romantische Schubert, die overal klank en rhythme hoorde, was hun eerste keuze uit diens rijke liederschat: „Frühlingsglaube," „Verklärung," „An eine Quelle," „An die Laute" en „Fischersweise" waren de verschillende facetten, waaraan de kunst van Schubert zich deed toetsen. De pianist speelde ter afwisseling nog een „Menuet" van Schubert.

Daarna de Rus Moessorgsky, een tegenbeeld van Schubert; zo romantisch als Schubert, was Moessorgsky realistisch, doch verfijnd van expressie. We hoorden dit in een drietal liederen. „Uit de Kinderkamer," die in de oorspronkelijke taal door Jo Vincent zo gezongen werden (en vooraf verklaard), dat we door de verfijnde expressie en zelfs gelaatsmimiek ze ten hoogste konden meeleven en waarderen.

Een heel andere bladzijde werd omgeslagen bij de Franse componist André Caplet, die zich meer in religieuze richting bewoog, en dit vooral uitdrukte in de sfeer der kerktoonaarden, die een bijzondere kleur aan de liederen gaf. Jo Vincent zong hiervan het „Onze Vader," „Weesgegroet" en het „Credo." Alles in de Franse Taal. Dat zulks in dit milieu bijzonder insloeg, behoeft geen betoog. Het applaus was bijzonder hartelijk.

„ONS RADARSCHERM"

Communiedag 25 Mei, geen 3de klasser te zien. Nee, eerst uitrusten van de vermoeienissen des examens.

Binnenkort heropening van de Aloysius-uitkijktoren.

Vader Robertus zal op de terugweg uit Indonesië een bezoek aan Rome brengen.
Rond 14 Juni toelatingsexamen voor de Ulo. Daar zijn wij gelukkig van af, zucht de derde klas.

Het feest van Br. Stephanus is wegens het overlijden van zijn zuster, tot het volgend jaar uitgesteld.

De Advendo-Jaarbeurs zal toch prima worden, want de tweede klas zal zijn beste beentje voorzetten.

Op 25 Mei houdt de Nijverheidsschool waarschijnlijk haar jaarlijkse tentoonstelling.

Over een maand zal het metselwerk van het Juvenaat klaar zijn.

Nijn Reis naar Java.

Br. Theodule

AANDAG 12 September lagen we ± 8 uur aan de kade te Belawan. Nog voor we helemaal vast lagen, waren de hijskranen al in werking en motortractors reden af en aan om de goederen naar de loodsen te vervoeren. Alles was druk in de weer, maar ieder kende zijn taak, zodat het werk toch rustig verliep. Ondertussen maakten wij kennis met Dr. Bots, een broer van een der passagiers, bij wie we die dag te gast zouden zijn. Nadat onze passen en toegangsbewijzen voor Indonesië (!) in orde gebracht waren, gingen we de kade op en stapten in de auto, die ons naar Medan bracht. Vooral de nieuwelingen onder ons raakten niet uitgekeken naar de vele pisang- en klapperbomen die overal verspreid in het landschap stonden. In een van de vele kampongs (dorpen) waar we doorkwamen, stopten we even op de passer (markt) om ze kennis te laten maken met de Indische vruchten. Na in Medan wat rondgetoerd te hebben, waarbij we een der inzittenden af moesten zetten bij een tandarts, gingen we op weg naar Brastiga. Met een flink vaartje, want erg veel tijd hadden

We naderden de kust van Sumatra

we niet, ging het het bergland in. Al gauw reden we door de uitgestrekte tabaksondernemingen. We troffen het niet bijzonder, want er was niets te doen. Op de velden stonden enorme droogschuren voor de tabak, waarvan de wanden bijna geheel bestonden uit opengeslagen luikjes, zodat de wind er flink door kon spelen. Jammer, dat er zoveel doór brand vernield waren. Langs de weg en op de velden zagen we de hoge djatibomen, die met hun grote bladeren zo uitstekend geschikt zijn als schaduwbomen. Langzamerhand ging het landschap in bos over en de weg voerde ons hier én daar langs steile berghellingen. Maar daarmee begon ook onze pech. De motor begon zo lelijk te doen, dat de dokter het geval even langs de kant zette om te zien, wat er aan het handje was, Toen hij de dop losschroefde, spoot het water er uit, het kookte. Gelukkig stonden we bij een pandjeran of watervalletje, zodat we koud water bij de hand hadden. Het euvel was dus gauw verholpen en verder ging het al weer. Naarmate we hoger in het bergland kwamen, werd de temperatuur heerlijker. Een welkome verfrissing na al die hitte op zee. Het uitzicht op de bergen in de verte en de diepe ravijnen vlakbij bracht de nieuwelingen, die alleen Nederlands vlakke land gewoon waren, in verrukking. We verheugden ons al op Brastagi. Helaas, we zouden er nooit komen! Wéér weigerde de motor, wéér

was ie warm gelopen, wéér stonden we langs de kant. Maar deze keer was er geen verfrissend watervalletje. Twee toevallig passerende chauffeurs constateerden dat de watertoevoer niet in orde was. Maar 't bleef bij deze constatering, want aan reparatie viel niet te denken. Ze raadden ons aan terug te keren, en de auto zoveel mogelijk zonder motor te laten rijden. Ja, er zat niets anders op. Adieu, Brastagi! We sukkelden weer naar beneden zonder motor. Op 700 M. hoogte stopten we bij een militaire post. We werden hier allervriendelijkst ontvangen door de Ambonnese commandant, die in vloeiend Maleis, doorspekt met Hollandse krachttermen, een paar sterke verhalen ten beste gaf, van wat hij zo al had meegemaakt. Ondertussen was de Technische Dienst uit Medan gearriveerd en hadden wij ons te goed gedaan aan een heerlijke bak koffie en een paar fijne pisangs. Toen de auto weer in orde was, was het te laat geworden om nog naar Brastagi te gaan en keerden we dus naar Medan terug. In de militaire soos fristen we ons wat op en versterkten de inwendige mens met een paar flinke „Uitsmijters". Juist op tijd waren we weer aan boord. Al hadden we Brastagi dan niet gezien, toch was het een fijne tocht geweest.

TRAPPERS

THLETIEK en stoer verkennen, dat was het, wat wij op „St. Walrick" te Overasselt zagen en moesten doen, onder de Paasvacantie. Op de derde Paasdag, gleed de vlag langzaam langs de paal naar boven en hiermee was het eerste trapperskamp geopend. Van elke troep in ons land mocht er één eerste-klas verkenner meedoen, maar omdat wij tweelingen waren, heeft onze „hop" kans gezien, om ons er allebei bij te krijgen. Het begon direct al echt: „Horloges, zaklantaarns, lucifers en aanstekers inleveren." Wij dachten: wat is dat nou? Dat hoeft tegenwoordig op St. Louis al niet eens meer! Een trapper kan daarbuiten, was het antwoord. Vuurmaken kun je met stenen of met een vuurboog. Aan de zon kun je zien, hoe laat 't is en lantaarns gebruiken alleen maar mensen, die altijd bang zijn in het donker. Tussen het klaarmaken van ons kamp, kregen we opdrachten als: in tien minuten 2 km lopen over heuvelachtig terrein.
Paalklimmen, touwklimmen, over schuttingen klauteren en evenwichtsbalken lopen, waren aan de orde van de dag. Het eerste kampvuur en daarna het avondgebed bij de ruïne van St. Walrick zullen we niet licht vergeten.
De volgende morgen om 6.30 uur, werden we met trompetgeschal uit onze klimdromen gewekt. Ochtendgym. en wassen in het ven. Door de dag kregen we hindernissenbaan bestaande uit 20 hinder-

Verzetsstrijder en Oud-leerling Boy Ecury

CURY, een naam, die hier op Aruba, het geboorteland van Boy, een klank heeft gekregen bij arm en rijk, bij jong en oud, een klank van eerbied en ontzag voor deze verzetsstrijders, die ver van zijn lieve Ouders het mooiste gaf wat hij bezat: zijn leven. Hij gaf zijn leven voor de vrijheid van U en mij.

De Ouders van Boy heb ik nu een jaar geleden, bij mijn aankomst op Aruba bezocht. Toen ik in Suriname zat, had ik hen reeds een brief geschreven, en mijn eerste groet op Aruba was voor hen. Een diepbedroefde Vader en Moeder, treurend om een jong leven, dat plotseling was afgerukt. Vader liet mij vol trots foto's zien van de begrafenis van Boy, die met militaire eer geschiedde.

De persoonlijke brief van H.M. Koningin Wilhelmina is een uiterlijk bewijs van de eerbied van het Koninklijk Huis voor deze verzetsman. Met een broer van Boy heb ik in zijn graf bezocht en terwijl ik daar bij dat graf stond, heb ik gebeden, dat zijn werk niet voor niets moge geweest zijn. Ik dacht terug aan mijn schooltijd met Boy op Saint Louis, samen lid van Advendo, lezer van de Klaroen. Tegelijk dacht ik aan onze goede vriend Br. Edmundus, die ook van ons is heengegaan.

5 November 1949 vond een ontroerende hulde plaats door 't Arubaanse volk. Het standbeeld van Boy werd onthuld. De Gouverneur der Nederlandse Antillen vertegenwoordigde de Nederlandse regering. Verder waren er vertegenwoordigers van de Amerikaanse en Engelse regering. Geheel Aruba was daar, om Boy te huldigen, die zover van huis zijn leven gaf. Toen Prins Bernhard onlangs Aruba een bezoek bracht, legde hij een krans aan de voet van het monument; een grote troost voor zijn diepbedroefde familie.

Ik schrijf dit uit dank voor de steun, die Boy gaf aan 't ondergronds verzet in Tilburg.

Jongens van Saint Louis, moge de houding van Boy, die ook leerling van Saint Louis was, jullie tot voorbeeld strekken. 'n Voorbeeld van doorzettingsvermogen voor God, Kerk en Vaderland.

Een voorbeeld, dat jullie sterken zal om een waardig oud-leerling van Saint Louis te worden. JOS VAN DER SCHOOT

Z. EXC. GOUVERNEUR PEETERS LEGT EEN KRANS NAMENS DE REGERING.

MONUMENT VAN BOY ECURY
OP HET BOY ECURYPLEIN
TE ORANJESTAD - ARUBA

Leerling van Saint Louis 1937 - 1939

Na zijn vertrek uit Saint Louis, was Boy eerst enige tijd werkzaam in Oisterwijk. Daarna werkte hij een tijdlang in de apotheek van Moerenburg te Tilburg. Hier was hij een der leidende figuren der ondergrondse strijdkrachten. Hij vertrok toen naar Den Haag, waar hij in September 1944 werd gearresteerd en enige dagen later op de Waalsdorpervlakte gefusilleerd.
Toen hij verhoord werd, zei men hem:
„Als je alles vertelt, laten we je vrij en mag je naar huis." Maar Boy antwoordde trots de gedenkwaardige woorden, die in de voet van het monument gebeiteld staan:
„In het huis mijns Vaders is geen plaats voor een verrader."

nissen, die we moesten nemen met volledige bepakking. Bij de warme maaltijd, kregen we per twee jongens een konijn, dat we moesten villen, schoonmaken en aan het spit braden; nou dat hebben we klaargespeeld. Om tien uur naar bed en om dik elf uur kwam de PL met de boodschap, dat we op moesten staan, de tent opbreken en de bagage inpakken. We verklaarden hem voor stapel maar deden het toch maar. Stel je voor, 's nachts, geen licht, geen vuur en het regende. De order was: naar de ruïne. Daar werden we in een vrachtwagen gestopt voor een tocht van drie kwartier. Toen we er uit gegooid werden, konden we in een onbekende streek ons kamp opslaan en gaan maffen. Om 4.30 uur konden we opstaan en naar de kerk gaan in een nabijgelegen dorpje.
Na de H. Mis vonden we in het portaal een opdracht: Ga over vagevuur en hel naar de houtvesterswoning. Daar lag ons ontbijt op de grond klaar; d.w.z. meel en eieren. Zonder pannen en water moesten we maar zien. dat we daar iets van maakten. We hebben de omtrek van deze mooie omgeving verkend We moesten zuiver op het kompas lopen en op het goede punt uitkomen, want anders zouden we de volgende opdracht missen. Het was een zeer heuvelachtig terrein, we gingen zonder 't te weten, dwars over de Mokerhei. Onderweg hebben we nog planten verzameld voor het avondeten. Op het goede punt aangekomen, sloegen we ons kamp weer op en sliepen na het avondeten weldra in. Tot vijf uur gunden ze ons dat. De eerste kerkklok sloeg vijf en ons reveille werd geblazen. Na ons brood gebakken te hebben en verschillende plichten en opdrachten vervuld te hebben, gingen we over de Duivelsberg naar Berg en Dal, waar de vrachtwagen ons weer oplaadde voor St. Walrick, waar een diner voor ons klaar stond. Dit was de eerste keer, dat we merkten, dat deze mensen ook nog medelijden met je hadden. De laatste morgen, hebben we na de H. Mis een zware inspectie gehad, gevolgd door een veldloop met hindernissen, hoogspringen, verspringen enz.
Hierna hoorden we, wie er geslaagd was voor het insigne „Trapper". Wij waren er allebei door. We waren wel de kleinsten, maar we hadden toch aan alle eisen voldaan.
Op dezelfde tijd, hebben Adrie Suykerbuyk en Jan ter Heerdt naast ons kamp deelgenomen aan een pionierskamp, waar zij ook voor geslaagd zijn. Suykerbuyk was daar PL. en heeft zich daar, naar zijn zeggen, buitengewoon geamuseerd. Enfin, misschien schrijft hij ook wel eens daarover. Wij hebben in ieder geval 'n moordkamp gehad. Het fijnste kamp, dat we ooit meegemaakt hebben. Maar het waren ook allemaal echte stoere knullen, die we daar aantroffen, allemaal kerels met fut in d'r body. Gemopperd is er nooit en we hebben alleen maar vrolijke gezichten gezien.

ROB EN HENK

Het seinwezen en het seinhuis

Laten we met een Diesel meerijden, dan kunnen wij de seinen die wij onderweg tegen komen even bespreken. Wij vragen aan de wagenvoerder of wij voorin bij hem in de cabine mogen komen. Van hieruit hebben wij een pracht gezicht op de baan.
Er zijn twee klapbankjes naast de bestuurder, dus kunnen wij nog zitten ook. Een van de bordesseinen gaat veilig. Bordesseinen zijn de eerste geleiders, waarmee wij kennis zullen maken. Dit zijn korte seinpalen (uitrijseinen), die op een ijzeren brug geconstrueerd zijn. Deze brug overspant verschillende lijnen en boven elke lijn staat dan een bepaald sein. Deze seinen staan in onveilige stand horizontaal; het uiteinde van de arm is rond. 's Nachts vertoont de onveilige stand rood licht, de veilige groen.
Daar gaat het fluitje van de chef voor de tweede keer, schijf omhoog. De wagenvoerder draait aan de rijkruk en de trein zet zich in beweging. Over gewirwar van wissels verlaten wij het station en bereiken spoedig de vrije baan. Om andere treinen, die voor ons vertrokken zijn, niet achterop te rijden, omdat wij harder gaan, is de spoorbaan tussen twee stations in verschillende stukken verdeeld. Bij de Spoorwegen noemt men deze stukken „blokken."
Daar schieten aan onze ruit twee schuin oplopende met wit-zwarte strepen beschilderde houten latten voorbij. Dit zijn de zogenaamde „mistbakens." Zo'n baak geeft aan, dat de trein een hoofdsein, in dit geval een blokseinpaal, op 850 meter genaderd is. Toch ontmoeten wij eerst een ander sein en wel een voorsein. Dit volgt 150 meter na de mistbakens en staat dus 700 meter voor het hoofdsein. Het voorsein dient om de machinist of wagenbestuurder reeds vroegtijdig aan te geven in welke stand zich het hoofdsein bevindt. Het voorsein staat veilig, dus het hoofdsein ook. Als evenwel de hoofdseinpaal onveilig toont (de arm is dan horizontaal), staat het voorsein op langzaam rijden. De wagenvoerder weet nu bijtijds, dat de hoofdseinpaal op onveilig staat en heeft dan ook gelegenheid om af te remmen en te stoppen. Staat de voorseinpaal op langzaam rijden, dan hangt de arm die aan het uiteinde rechthoekig is, schuin naar beneden. Het uiteinde van de arm van de hoofdseinpaal is cirkelvormig.
De trein raast met een snelheid van 100 k.m. over de baan. Wij naderen een klein stationnetje. Voordat wij binnenrijden, zien wij een vertakkingsseinpaal. Deze ziet er eigenaardig uit. Twee vleugels zijn ieder aan een apart paaltje bevestigd. De ene vleugel is hoger geplaatst dan de andere. Beide paaltjes zijn op een horizontale balk gemonteerd, die op één zware paal rust. In ons geval staat de hoog

geplaatste schuin omhoog, dus veilig. De lage staat horizontaal dus onveilig. De hoog geplaatste paal dient voor doorgaand spoor, terwijl de andere voor aftakkend spoor is. De uiteinden van deze armen zijn niet rond, maar hebben de vorm van een zwaluwstaart.
Een foto van zo'n paal vindt U terug in de Klaroen van de maand November. Bij dit vertakkingssein behoort een vertakkings-vóórsein. Dit bezit buiten de arm die een gewoon voorsein heeft nog een arm, die in ons geval verticaal omhoog staat, terwijl de arm waarover ik zo even sprak schuin omhoog staat. Dit vertakkingsvoorsein kan nog twee andere standen aannemen, doch het zou mij te ver voeren deze te bespreken. Als wij de seinen in het algemeen bekijken, gelijken zij wel een beetje op ijzeren vlaggen. Langs de eerste spoorbaan in Nederland, nl. die van Amsterdam naar Haarlem stonden 21 wachters zo opgesteld, dat zij elkaar konden zien. Door witte of rode vlaggen gaven zij elkaar te kennen of de spoorbaan wel of niet bereden kon worden.
De N.S. kennen buiten de vele verschillende seinpalen, waarvan wij hier maar de voornaamste behandeld hebben ook vele borden. Zo zijn er speciale borden voor electrische treinen. Ook bestaan er borden die aangeven, dat een gedeelte van de baan hersteld wordt. Dit gedeelte moet dan langzaam bereden worden. Drie borden geven dit aan. Het zijn de L. A. en E. borden. Het L-bord is geel, de letter zwart en in een wit vakje staat een getal. Het A-bord is ook een geel bord met een zwarte letter, maar het E-bord heeft een groene kleur, terwijl de letter wit is. Het getal op het L-bord geeft de snelheid aan voor de afstand van het A-bord tot het E-bord. L betekent langzaam, A aanvang en E einde. De afstand tussen het L- en A-bord is 700 meter; in die afstand moet de trein dus de aangegeven langzamer snelheid rijden.
Naast deze borden kent de N.S. ook nog lichtseinen. Twee frontlantaarns zijn de gewone verlichting op een locomotief. terwijl dan achteraan de trein twee rode lantaarns zijn bevestigd. Brandt aan de voorzijde maar één witte frontlantaarn en hangt aan de achterterzijde ook één wit licht, dan doet de locomotief dienst bij het rangéren. Zo zijn er nog verschillende lichtseinen.
Intussen hebben wij ons eindpunt bereikt. Wij nemen afscheid van de wagenvoerder en bedanken hem hartelijk. Wij kunnen nu nog even een seinhuis binnenwippen en eens zien wat daar zo al te koop is.
Als wij binnenkomen, zien wij in het midden een mechanisch bedieningstoestel. Er zitten verschillende handels naast elkaar en daarboven plaatjes met cijfers. De cijfers wijzen op bepaalde seinen en wissels. Als jullie wel eens goed opgelet hebben, zien jullie op de stations langs de kant van de spoorbaan verschillende stalen draden lopen. Dit zijn trekdraden.
Deze draden lopen naar het seinhuis en zijn daar verbonden met een ketting, die over een schijf loopt die met behulp van bovengenoemde handel kan versteld worden. Deze trekdraden komen van

de wissels en seinen op het emplacement. Boven al die handels staat het geheim van de veiligheid: de blokkast met verschillende kleine ronde venstertjes, die rood of wit gekleurd zijn. In de blokkast bevinden zich de electrische sloten, waarmee de seinpalen in de onveilige stand worden vastgezet of . . . vrijgemaakt. In het eerste geval kan de seinhandel, die daarbij behoort niet worden gehanteerd. In het tweede geval wel, dus kan het sein worden veranderd.
De werking van de sloten komt hierop neer. Een stang, blokstift genaamd, wordt langs electrische weg omlaag gedrukt. Dit geschiedt door aan een kruk te draaien die aan de zijkant van de blokkast is aangebracht. Het venstertje verandert van kleur. In deze stand waarbij de blokstift omlaag gedrukt is kan de seinpaal niet meer bewogen worden en de seinpaal staat in de onveilige stand. Nu moet bv. de seinpaal veilig gezet worden; dit kan de seinwachter zo maar niet zonder meer doen, want het venster is „gedrukt." Het venster moet nu eerst worden vrijgemaakt. Hij kan dit niet zelf doen, want anders zou heel het veiligheidssysteem geen zin hebben. Hij zou naar eigen goeddunken een sein veilig kunnen stellen, terwijl het blok nog bezet is. In ons land is het blokstelsel „absoluut," dit betekent dat er maar één trein tegelijk in een blok mag zijn; tegenstelling: „permissief" (Engeland).
De enige oplossing is nu, dat de man, die de seinpalen voor het volgende blok bedient, zijn toestemming geeft. Want hij alleen weet, of de bewuste trein het eerste blok verlaten heeft. Die toestemming kan hij pas geven, wanneer zijn eigen seinpaal weer in de onveilige stand is teruggebracht, omdat dan pas die trein in feite het eerste blok is gepasseerd. Hij draait de kruk aan de zijkant van de kast enige malen rond en bij ons wordt het venster vrijgemaakt. Op deze manier kan onze seinhuiswachter het sein veilig stellen.
Een sein kan nooit veilig gezet worden als er een wissel verkeerd ligt. Is een sein veilig, dan kunt u er zeker van zijn, dat er geen enkele andere trein via een verkeerde wissel op hetzelfde spoor kan komen. Voordat een sein op veilig wordt gesteld, moeten eerst alle zogenaamde krukjes in de goede stand worden gedraaid. Die krukjes bevinden zich aan de voorzijde der blokkast, boven de handels.
Ligt er een wissel verkeerd, dan kan nooit het krukje worden gedraaid en dan kan ook de handel niet bewogen worden. Het electrisch slot is werkelijk een waarborg voor de veiligheid.
Tegenwoordig worden de mechanische bedieningstoestellen langzamerhand vervangen door electrische, die bediend worden met stelknoppen. Wij laten de seinwachter weer alleen, hij heeft het druk genoeg.
Over de moderne lichtseinen wil ik hier niet spreken. Wij hebben nu iets van het veiligheidswezen van de Spoorwegen gezien.
Door dit veiligheidssysteem is de N.S. een van de veiligste spoorwegen ter wereld. Veilig - Vlug - Voordelig

OUD-LEERLING PAUL VERBIEST

Wilde Dieren in een Dode Stad

De positie van het park begon bepaald angstwekkend te worden, toen de Duitsers rondom stellingen begonnen te bouwen. Mr. van Hooff voelde aankomen, dat er evacuatie-gevaar dreigde. Hij had al eens voorzichtig bij de Ortskommandant geïnformeerd, maar deze zei, van niets te weten. Maar op zekere dag werd hij op de Wirtschaftskommandantur ontboden. Hij moest ogenblikkelijk komen!! Vol bange gevoelens ging de heer Van Hooff er naar toe. Hij werd ontvangen door een ondercommandant, Bitzel genaamd. Het ging inderdaad over de evacuatie van het park. Bitzel had een brief voor zich liggen van . . . . . de directeur van het Hamburgse dierenpark, Hagenbeck. Mr. van Hooff wierp een steelse blik op het papier en las: „In Antwort auf Ihr Schreiben von . . . November . . " De datum kon hij zo gauw niet lezen. Maar het was in ieder geval duidelijk, dat de heren er al in November over gesproken hadden, het Dierenpark op te ruimen. Hagenbeck kon best wat diertjes gebruiken en hij somde in die brief juist de mooiste exemplaren op, die Mr. van Hooff bezat. Hoe wist die Hagenbeck dat zo precies? Het was nogal duidelijk. In de maand November 1944 had de heer van Hooff steenkool nodig gehad voor de verwarming van de hokken. Hij had daarvoor een aanvraag ingediend bij de Wirtschaftskommandant. Maar deze wilde dan eerst wel eens een lijst hebben van alle dieren, plus voedselvoorraden. En deze lijst hadden ze toen maar meteen doorgestuurd naar Hamburg. Hagenbeck had maar voor het kiezen. Ondertussen was het Maart 1945 geworden vóór er antwoord van Hagenbeck kwam. De post functionneerde blijkbaar niet zo goed meer. Dit is misschien de redding geweest van het park. Was de brief van Hagenbeck vier dagen onderweg geweest in plaats van vier maanden, dan was de diefstal doorgegaan. Maar ondertussen was er het een en ander gebeurd. Hamburg lag in puin en van de dierentuin was ook niet veel meer over. Mr. van Hooff bracht dit Bitzel ook onder het oog. Hij zei, dat het nu veel te koud was om de dieren te evacueren. Ze zouden onderweg zeker sterven. Bovendien zaten ze in Hamburg allerminst veilig, want „der ganze Tiergarten von Hagenbeck ist schon wegbombardiert!" Bitzel dacht lang na; maar eindelijk moest hij toegeven, dat Mr. van Hooff gelijk had.

Hij belde meteen een „hoge ome" op. Die moest het eerst goedvinden. Het gesprek duurde een eeuwigheid, maar het slot van het liedje was, dat die „ome" ook vond, dat die dieren hier wel zo veilig waren als in Hamburg. De heer van Hooff slaakte een zucht van verlichting.

A. VAN HOOFF

BRAVO

De jongens van de Middencour hebben zich onder de vacantie kranig geweerd.
Br. Germanus had maar liefst 1200 kaarten van de „Oorlogsgravenstichting" onder de jongens gedistribueerd, om ze voor dit sympathieke doel te verkopen. Na de vacantie kon Br. Germanus f. 300,- aan genoemde stichting overmaken.
Een speciale pluim verdient Tonny Stokkum, die niet minder dan 65 kaarten verkocht heeft.

BROKKENWERK

Als je met de Pinkster-vacantie thuis bent, kijk dan eens of er nog zilverpapier, postzegels enz. is voor de Missie. Geef het dan na vacantie aan Br. Emilius. Het is een kleine moeite en je doet er een goed werk mee.

DE HOOVERDAM

De Hoover- of Boulderdam is een van de grootste stuwdammen van de wereld. Hij is genoemd naar een van de grootste presidenten van Amerika, President Hoover. Hij ligt in Noord-Amerika in de Coloradorivier op de grens van de staat Nevada en Arizona. Door die dam is een kunstmatig meer ontstaan het zgn. Lake Mead. Dat meer is 2000 km. lang en 15 km. breed!!!
De dam zelf is vanaf de fundering 250 meter hoog en heeft aan de voet een breedte van 200 meter. Boven op de dam is een dubbele rijweg voor fietsers en auto's. Ook is er een dubbel paar torens, die de plaats aangeven, waar het opgestuwde water door buizen naar beneden valt. Met al het beton dat voor die dam gebruikt is, kan men een dubbele autosnelweg aanleggen van New-York naar San Francisco!
Het water zal dienen voor de irrigatie van het woestijngebied. Maar natuurlijk wordt de dam ook gebruikt voor de opwekking van electriciteit, en voor het toerisme.
Dat zijn enkele bijzonderheden over een der grootste stuwdammen der wereld.

MANUS

KRONIEK

20 April. Ongelooflijk! Er wordt gebeld. Br. Emilius sloft naar de deur en daar staat Hans Korff gepakt en gezakt op de stoep. Nog voor de portier van zijn verbazing bekomen is, klinkt het: „Daar ben ik dan weer. Ik geloof, een treintje te vroeg, want ik heb nog geen een jongen gezien." Br. Emilius kon de knaap niet aan zijn verstand brengen, dat hij **vier dagen** te vroeg was. Pas toen Br. Overste het zei, geloofde hij het!

24 April Wat zegt U van dit edel drietal? Wat dacht U? Leraren? Niks hoor, doodgewone leerlingen van St. Louis.
Maar het stáát wel, vind U ook niet? Toch zal het je gebeuren, wat de rechtse op de foto(Piet Gaal), op reis naar Oudenbosch meemaakte. In Haarlem wilde hij, netjes „gehoed", in de wagen stappen, die voor St. Louis gereserveerd was. De conducteur was was er echter als de kippen bij:
„Pardon, Meneer, dit is gereserveerd voor kinderen."
„Daar hoor ik óók bij, meneer!"
Om met hoed en al door de grond te zakken!!
Bij aankomst op St. Louis misten we Gerard Bosman. Maar dat zijn we wel gewend. Wat echter heel vreemd was: Kees Bosman was **bijna** op tijd binnen.
Op St. Louis zelf heeft nog een kleine verandering plaats gevonden. Br. Pius is naar Amsterdam vertrokken en nu deelt Br. Eustachius op de voorbouw de lakens en nog heel wat meer uit.
25 April. April doet wat hij wil. Zware sneeuwval doet ons afvragen of we gisteren van de Paas- of van de Kerstvacantie terugkwamen. Bennie Groen begint het nieuwe trimester met te constateren dat de vrouwelijke vorm van Sire, **Sirene** is.
26 April. Zowel in II b als in II c is de functie van onderprefect vacant. Daarom zijn er vanavond verkiezingen gehouden. In II b nam Cor van de Broek deze verantwoordelijke taak op zich en in II c Jan Zuure. Proficiat!

Op de sectievergadering van de Maria-Garde werd besloten in de Meimaand op bedevaart te gaan. Voorgesteld werd Sprundel. Maar Piet Gaal vond, dat O. L. Vrouw van Sint Willebrord „beter voldeed".

1 Mei. Dag van de Arbeid. Daarom hebben we de hele dag niets uitgevoerd; behalve de examenklassen dan. Die beginnen 'm te knijpen, zie je. 's Avonds had Br. Apollonius nog een zwaar karweitje. Moest zich maar eventjes vier keer laten vermoorden. Eigen schuld. Dan moet ie maar niet voor Graaf spelen.

2 Mei. In IIIb duvelt Stapelkamp midden onder de les met stoel en al ondersteboven. Zo iets kan alleen hém maar overkomen. Even later klinkt er een luid gesnork van de achterste bank. Het valt ook niet mee, hè Gerard, als je 's morgens pas van vacantie bent teruggekomen.

3 Mei De M.G. bracht een bezoek aan de verschillende Maria-kapelletjes in de omtrek. De correspondent van de M. G. vermeldde er bij, dat boven alle verwachting deze omgang een zeer rustig verloop had! (Zo, zo, wat moeten we daarvan denken? Red.)

4 Mei 's Avonds volgen allen door de radio de Dodenherdenking. Toen om acht uur het sein gegeven werd voor de twee minuten stilte, kwam IB de speelplaats opstormen. Die mannekes kunnen zeker nog niet op de klok kijken!

5 Mei Omdat de Pinkstervacantie al met rasse schreden nadert, is de Nationale Feestdag hier in alle stilte voorbijgegaan.

7 Mei Plechtige huldiging van Br. Domitianus (en Br. Reinerus!) die vandaag zijn Patroondag vierde. Het Toet-en-Blaasorkest (foei, wat een naam!) bracht hem een serenade (of was het een aubade?). Met een speech en een liedje, werd door het Advendobestuur een enveloppe met inhoud overhandigd voor de Klaroen. Dit geld hadden de jongens 's avonds te voren bijeengebracht. Mede namens Br. Reinerus, die zich meteen van het geld meester maakte, bedankte de Jubilaris het Advendo-bestuur voor de sympathieke geste en de jongens voor hun edelmoedigheid voor **Onze Klaroen!**

's Middags had op Albano 'n handbalwedstrijd plaats tussen Advendo en de Paters, die 0 - 0 eindigde.

Swiebel zou 's avonds in de Aula wel eventjes de astrommel sluiten; gevolg: strooiavond.

8 Mei Frans Wittkampf kent iemand die in het gasthuis is opgenomen met een **schedelmanufactuur** (Kan ie beter naar V & D gaan).

Op de Kleine Cour zitten twee peuters, die binnenkort naar Canada hopen te verhuizen. Daarom krijgen ze .... (lach niet!) ... Engelse les van Br. Aquino.

Toen hij vandaag met hen las: - Do you understand me? - vertaalde een het vlot in: - Hoe is de stand, Mieke? -

9 Mei Kan iemand ons uitleggen, waarom er op Sint Joseph nu al maandenlang een antieke leunstoel voor de W. C. staat?

Is dat bij wijze van wachtkamer?

10 Mei De Aloysiustoren wordt wel niet gerestaureerd, maar in

elk geval flink onder handen genomen. Onze Patroon zwaait nu tenminste weer in blanke onschuld zijn lelie over Saint Louis.
't Lijkt wel of Br. Sixtus geroken heeft, dat er wat over die leunstoel in de Klaroen zou komen, want vandaag was hij (die stoel, bedoel ik) ineens verdwenen. Wel leuk, als ze zo bang voor je zijn! 't Meubel (die stoel, bedoel ik) doet nu dienst als . . . **studiestoel** van de Weled. Heer Fr. Bevers. (s.s.t.t.) OUDOE

PUZZLE

Gegeven:
(A + B + C) + (D + E) + (F + G + H) + (I + J + K + L + M) + (N + O + P) + (Q + R) = X
Gevraagd: Wat is X?
A. gering bezit. B. gezinslid. C. lidwoord. D. bezwaar. E. verwonding. F. stad in Vlaanderen. G. plaats op de Veluwe. H. kippenloop. I. dun schrijfmachinepapier. J. gehoororgaan. K. klap L. voedsel. M. Europeaan. N. vrucht. O. persoonlijk voornaamwoord. P. lengtemaat. Q. dichterbij. R. bloedvat.

Je ziet de verschillende letters tussen haakjes staan. Dit is niet voor niets gedaan. Als je het goed oplost, komt er tussen elk stel haakjes één woord te staan. Het eigenaardige hiervan is: Los je de **eerste** letter goed op, dan heb je meteen het hele woord, dus óók de andere letters tussen diezelfde haakjes. Een voorbeeld zal je duidelijk maken wat ik bedoel. Bv.
A. man van de reinigingsdienst. B. holte in muur. C. mens.
Nu vul je in: A. vuilnisman B. nis. C. man.
Je ziet: B en C (nis-man) zitten al opgesloten in A (vuilnisman) De volgende letters dienen dus ter contrôle of je de eerste letter goed hebt. **Maar dit niet alleen!** De woorden **nis** en **man** komen dus **twee** keer voor. Nu zit er bij ieder stel haakjes een lettergreep of een letter, die maar één keer voorkomt (in ons voorbeeld dus: vuil).
Zet je de lettergrepen en letters die maar één keer voorkomen in goede volgorde achter elkaar, dan vormen die samen een nieuw woord. Dat nieuwe woord is dan de gevraagde X.
Heb je moeite met deze algebrasom? Br. Ephrem zal je graag helpen!

Oplossing vorige puzzle
De slagzin was: „Hoe hoger hart, hoe lager ziel."
De gevraagde woorden waren:
Horizontaal: 1. tijger 2. buste 3. blind 4. kwaal 5. toorn 6. speld 7. pupil 8. kwaad 9. forel 10. cocon 11. sabel 12. curve
Verticaal: 1. schijf 2. kwast 3. tronk 4. zwaan 5. kunst 6. kring 7. jumbo. 8. strik 9. basis 10. schat 11. schik 12. schot
DE WESTBRABANDER